

8. Ikasgaia

Garezurraren ebakietako anatomia tomografia konputatueta

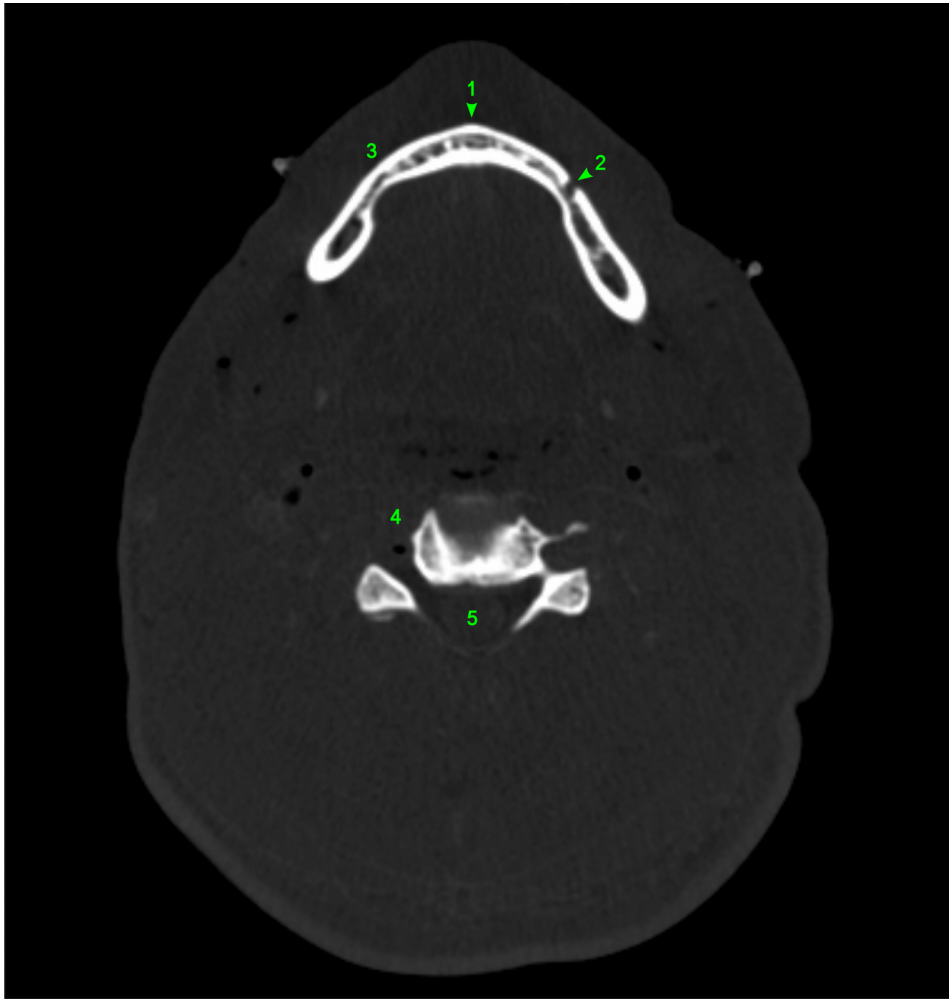
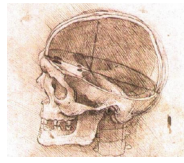
Anatomia arloko lehendabiziko lan zientifikoak diseinatutako gorpuetan XVI. mendeko flandriar mediku eta artista Andreas Vesaliusek (1514–1564) begi bista hutsez egindakoak dira. Geroztik askotariko baliabide eta teknika ezberdinak erabili izan dira gorputzaren egitura aztertzeke eta, baliabideon eraginez besteak beste, gaur anatomiaren barruan diziplinak edo arloak bereiz daitezke anatomiaren barruan aztergai diren aspektu berezien arabera edo erabilitako tekniken arabera. Hauetako arloetako bat ebakietako anatomia dugu, alegia, anatomia espazioko plano ezberdinetan ebakitako gorpuzkietan edo irudietan aztertzen duena.

Ezagutza arlo bezala, ebakietako anatomiak aspaldi du bere jatorria, anatomia topografikoaren lehendabiziko lanetan izan ere. Andreas Vesaliusek berak garunaren zeharkako ebakiak marraztu zituen bere 1543. urteko *De Humani Corporis Fabrica* obra nagusian, eta aipagarriak dira, halaber, gezi-planoan moztutako gorputz-enborren eta zeharka moztutako beheko gorputz-adarren inguruan Leonardo da Vincik (1452– 1519) egindako ilustrazioak. Geroztik hainbat obra argitaratu izan dira, batez ere XIX. mendetik aitzina, gorpuzki izoztuez baliatuz gehienak. Hala ere, beharbada orain arteko lanik aipagarriena *Visible Human Project* izeneko ekimena izan da ¹. Proiektu honetan gizonezko pertsona baten eta emakumezko beste baten gorputzen informazio grafiko digitala bildu da, klinikako irudi-teknikak erabiliz zein gorpu izoztueta zeharka moztutako ebakien bereizmen handiko argazkiak eginez.

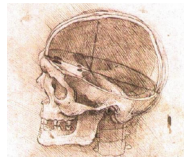
Tomografia konputatua klinikako diagnosirako irudi-teknika nagusietako bat da. Gorputzaren hiru planoetako tomografiak (ebakietako irudiak) X izpiek gorputza zeharkatzean ematen dituzten datuak ordenagailuz interpretatuz konputatzen dira. Tomografia konputatuak gorputzaren hainbat atalen eta ehun moten inguruko xehetasun ugari eman baditzake ere, teknika bereziki aproposa da hezurren egituraren inguruan bereizmen handiko informazioa lortzeko. Hortaz, eta ikastaro hau garezurraren anatomiari dagokionez gero, tomografia konputatua aukeratu da ebakietako anatomia aztertzeke eta ilustratzeko.

Segituan garezurraren zeharkako planoko tomografia sorta bat aurkituko duzu. Irudien oinetan adieraziko zaizkizu tomografietan azaltzen diren osagai nagusi edo aipagarriak.

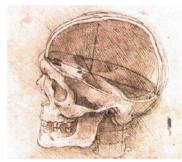
1 National Library of Medicine, https://www.nlm.nih.gov/research/visible/visible_human.html

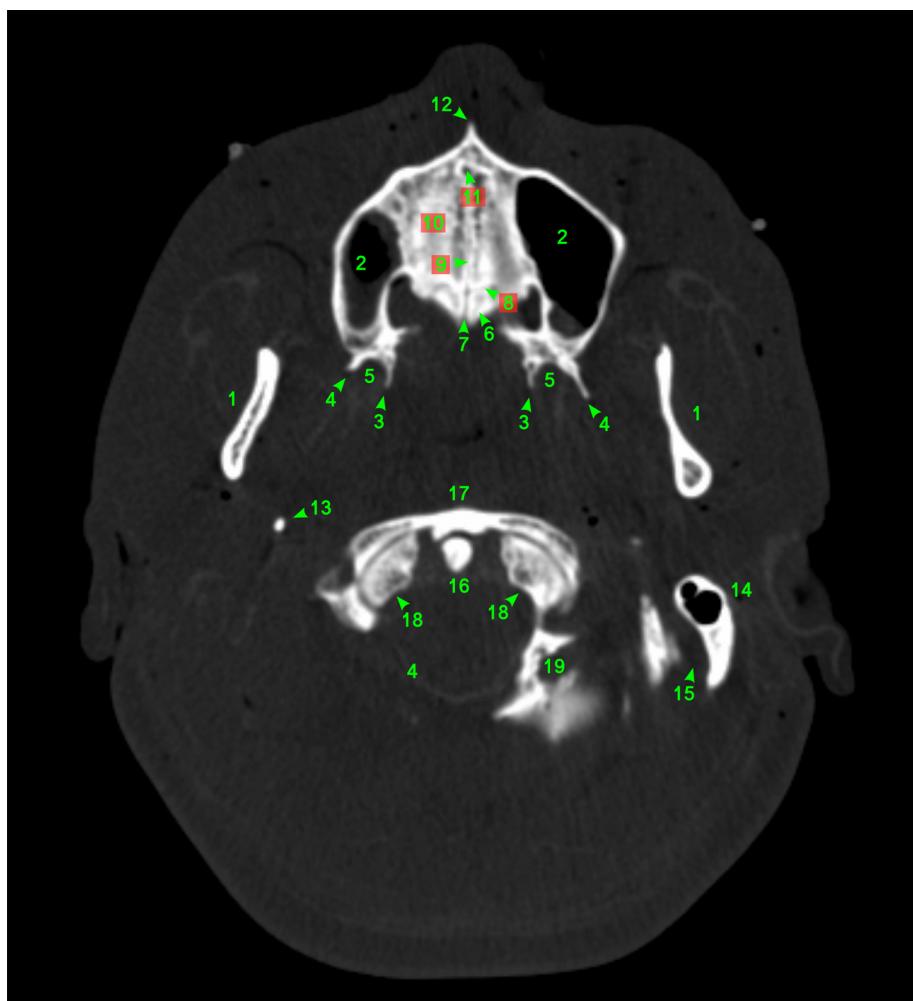
1. Kokots-goragunea
2. Kokots-zuloa
3. Barailaren gorputza
4. C4 ornoaren gorputza
5. Bizkarrezur-kanala

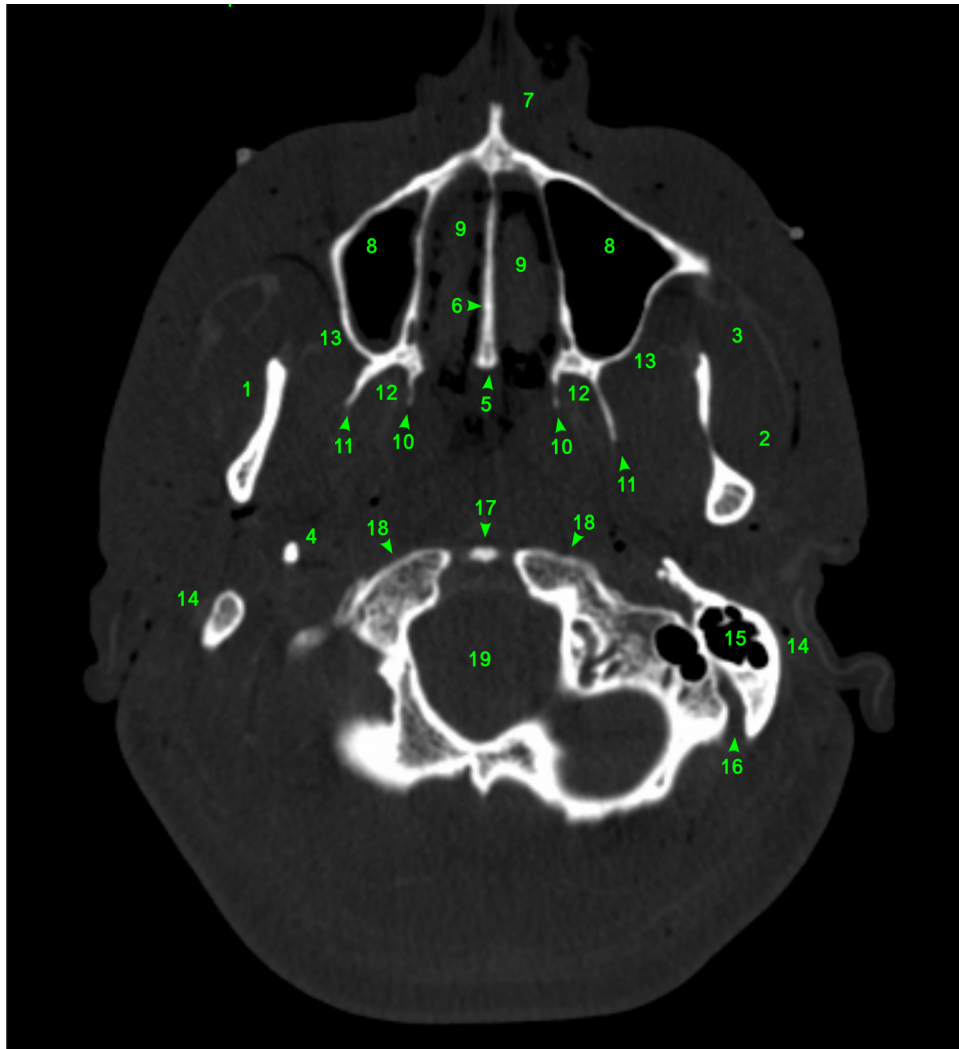
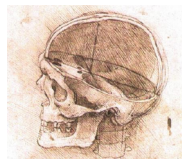
1. Barailaren adarra
2. Barailaren kanala
3. Lapraneko gangarra
4. Milohioide-ildoia
5. Axis.

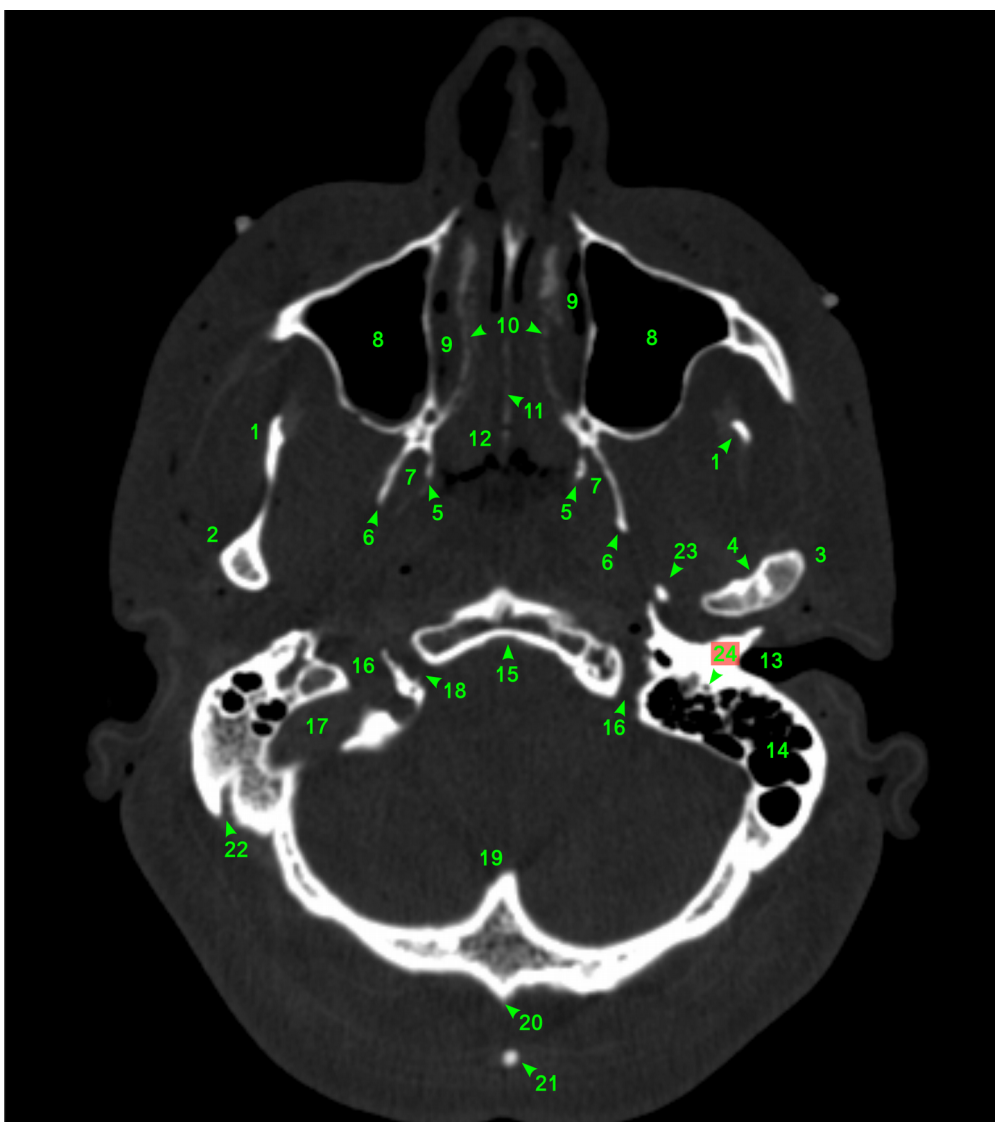
1. Barailaren adarra	7. Hobi arteko trenkada
2. Barailaren zuloa	8. Erro arteko trenkada
3. Barailaren kanala	9. Estiloide irtengunea
4. Milohioide-ildoak	10. Atlasaren zeharkako irtengunea
5. Masailezurraren hortz-hezur harroa	11. Atlasaren axisarekiko giltza-aurpegiak
6. Masailezurreko hortz-hobiak	12. Axisaren hortz itxurako irtengunea

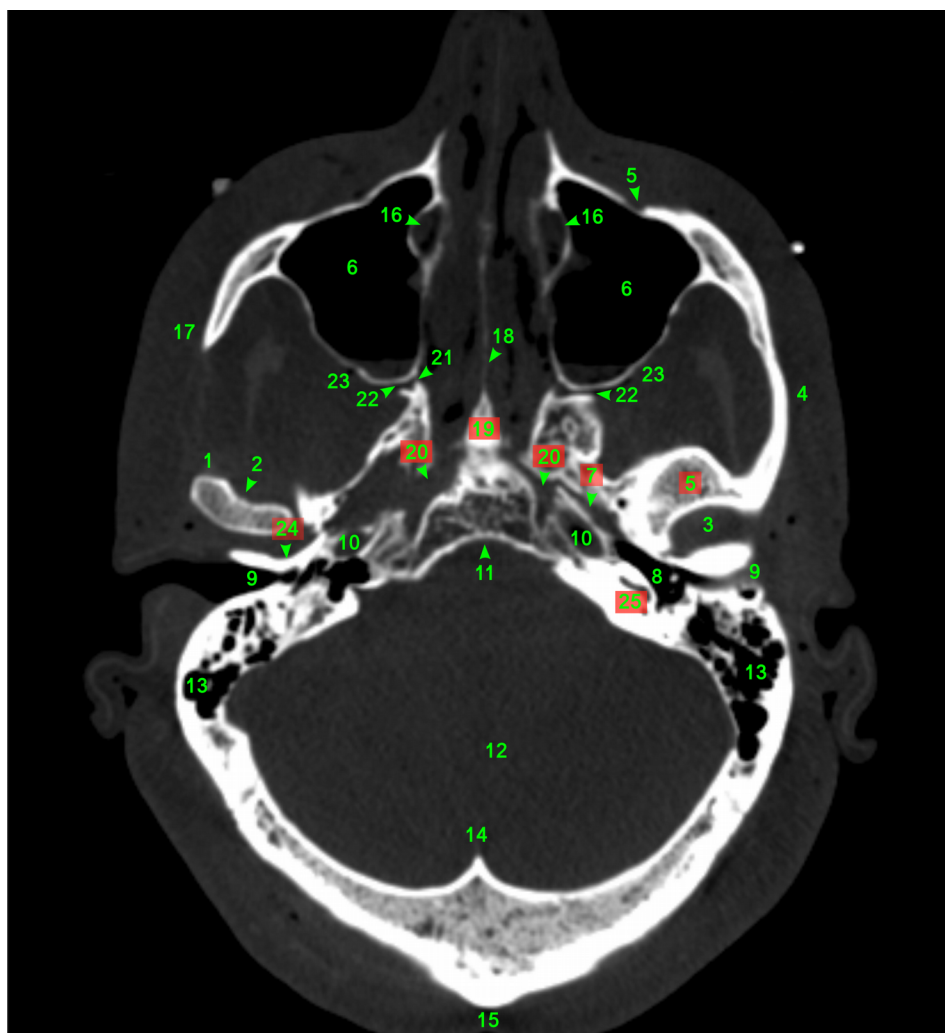
1. Barailaren adarra	11. Ebakortz-kanala
2. Masail-sinua	12. Aurreko sudur-eztena
3. Erdialdeko pterigoide-xafla	13. Estiloide irtengunea
4. Alboko pterigoide-xafla	14. Mastoide irtengunea
5. Pterigoide-hobia	15. Mastoide-muxarradura
6. Ahosabai-hezurraren xafla horizontala	16. Axisaren hortz itxurako irtengunea
7. Erdiko ahosabai-jostura	17. Atlas
8. Zeharkako ahosabai-jostura	18. Garondo-kondiloak
9. Masail arteko jostura	19. Kondilo-kanala
10. Masailezurraren ahosabai-irtengunea	

1. Barailaren adarra	11. Alboko pterigoide-xafla
2. Kondiloaren iduna	12. Pterigoide-hobia
3. Koroa itxurako irtengunea	13. Masailezurraren tuberositatea
4. Estiloide irtengunea	14. Mastoide irtengunea
5. Atzeko sudur-eztena	15. Mastoide-gelatxoak
6. Masailezurraren sudur-gangarra	16. Mastoide-muxarradura
7. Aurreko sudur-eztena	17. Atlasaren aurreko arkua
8. Masail-sinua	18. Garondo-kondiloak
9. Sudur-barrunbea	19. Zulo nagusia
10. Erdialdeko pterigoide-xafla	

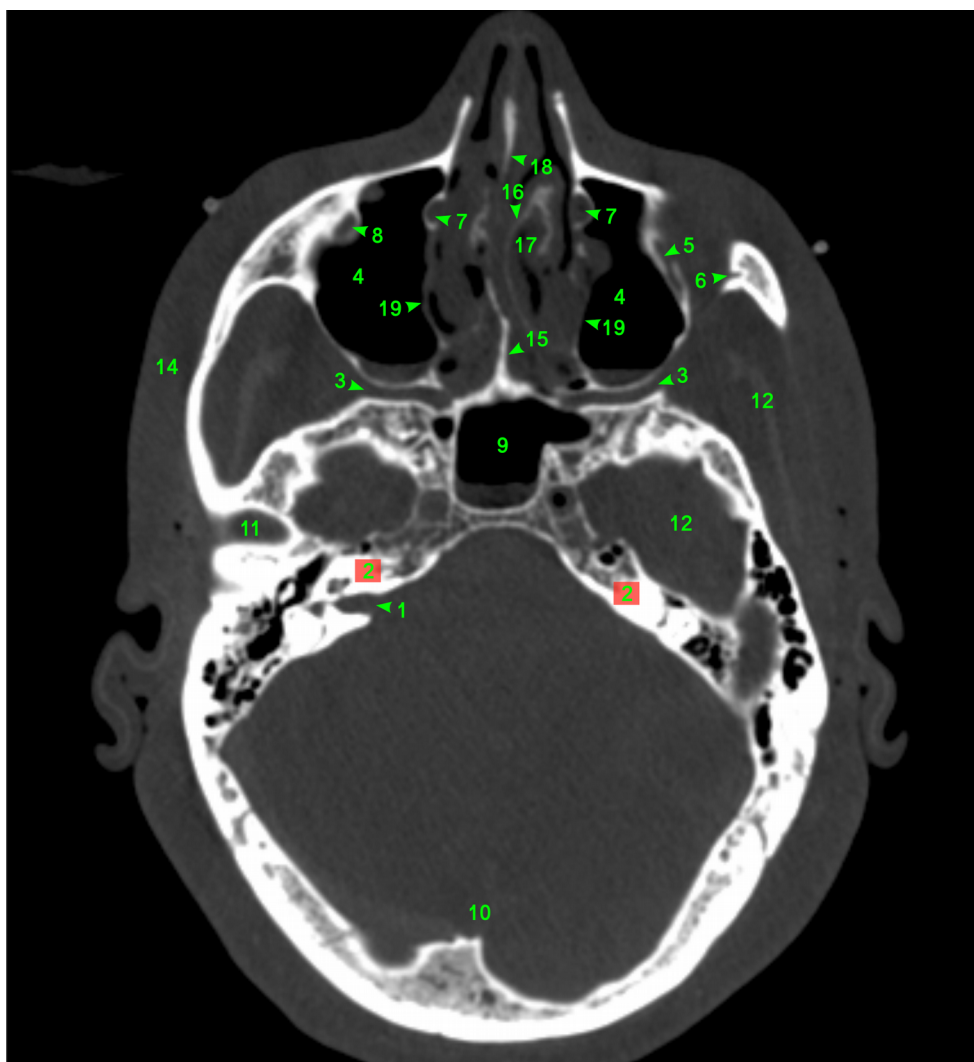
1. Koroa itxurako irtengunea	9. Beheko sudur-meatua	17. Sigma itxurako zabalgunearen ildoak
2. Barailaren kondiloaren iduna	10. Beheko sudur-maskorra	18. Hipogloso nerbioaren kanala
3. Barailaren kondiloa	11. Vomer	19. Barruko garondo-gangarra
4. Pterigoide-hobitxoak	12. Koanak	20. Kanpoko garondo-gangarra
5. Erdialdeko pterigoide-xafla	13. Kanpoko entzumen-meatua	21. Kanpoko garondo-goragunea
6. Alboko pterigoide-xafla	14. Mastoide-gelatxoak	22. Mastoide-muxarradura
7. Pterigoide-hobia	15. Clivus	23. Esfenoide hezurraren arantza
8. Masail sinua	16. Jugular-zuloa	24. Estiloide-mastoideetako zuloa

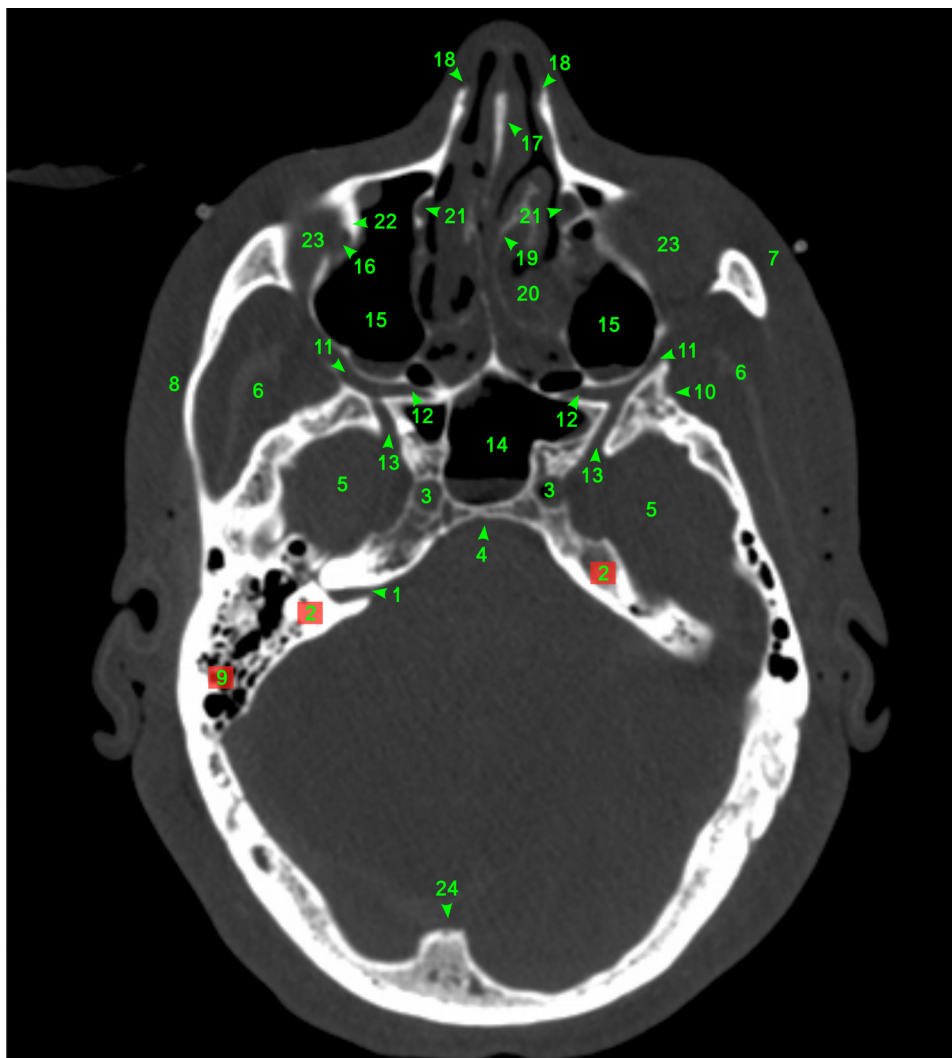
1. Barailaren kondiloa	10. Karotida-kanala	19. Esfenoide hezuraren gorputza
2. Pterigoide-hobitxo	11. Clivus	20. Zulo urratua
3. Baraila-hobia	12. Garezurraren atzeko hobia	21. Esfenoide-ahosabaietako zuloa
4. Masailalbo-arkua	13. Mastoide-gelatxoak	22. Pterigoide-masailetakoa
5. Giltza-tuberkulua	14. Barruko garondo-gangarra	23. Masailezuraren tuberositatea
6. Masail-sinua	15. Kanpoko garondo-goragunea	24. Estiloide irtengunearen zorroa
7. Entzumen-tutua	16. Malko-sudurretako kanala	25. Loki-hezuraren harri itxurako zatia
8. Tinpano-barrunbea	17. Masailalbo hezuraren loki-irtengunea	
9. Kanpoko entzumen-meatua	18. Vomer	

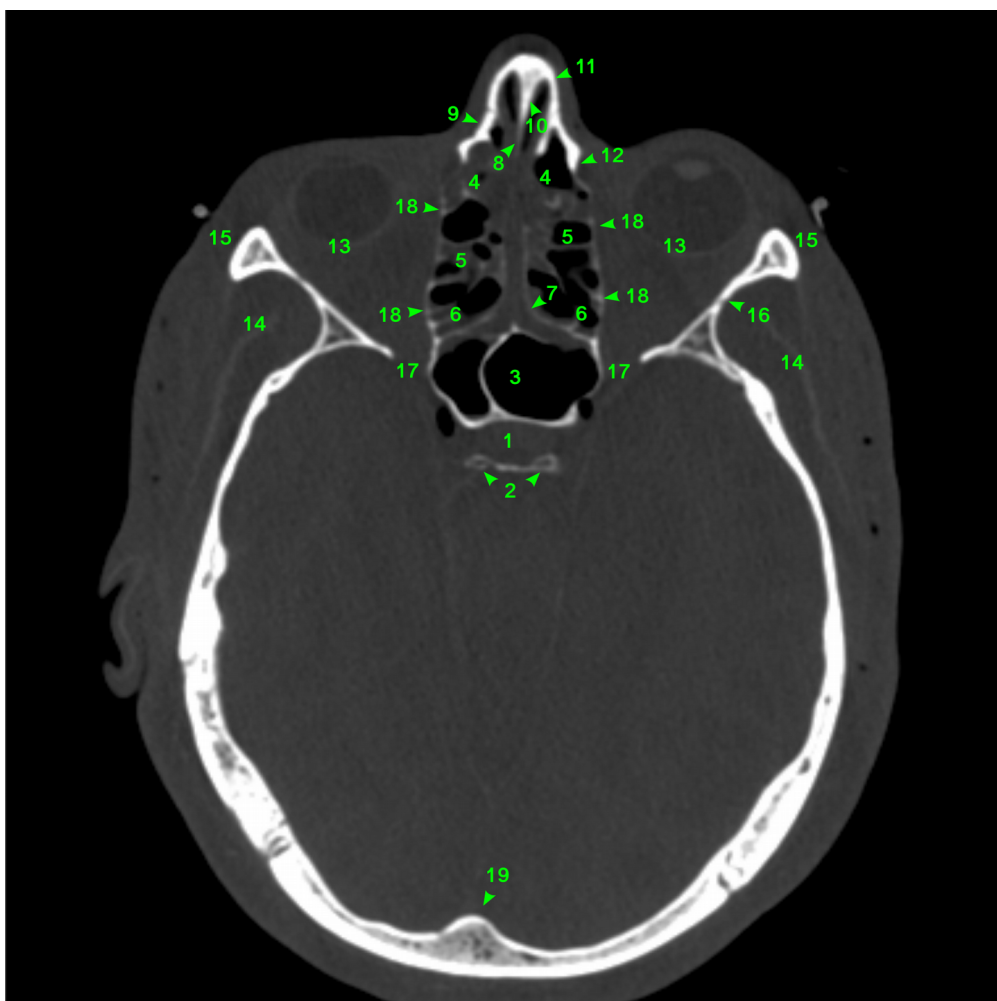
1. Barailaren kondiloa	10. Malko-sudurretako kanala	19. Vomer
2. Baraila-hobia	11. Pterigoide-masailetakoko arteka	20. Erdiko sudur-meatua
3. Giltza-tuberkulua	12. Pterigoide-ahosabaietako hobia	21. Erdiko sudur-maskorra
4. Masailalbo-arkua	13. Masailezurraren tuberositatea	22. Kanpoko entzumen-meatua
5. Masailalbo-hezurraren loki-irt.	14. Arantza-zuloa	23. Tinpano-barrunbea
6. Masailalbo-aurpegietako zuloa	15. Karotida-kanala	24. Estiloide irtengunearen zorroa
7. Betzulo azpiko kanala	16. Entzumen-tutua	25. Mastoide-gelatxoak
8. Betzulo azpiko zuloa	17. Esfenoide-sinua	26. Garezurraren atzeko hobia
9. Masail-sinua	18. Rostrum	27. Barruko garondo-gangarra

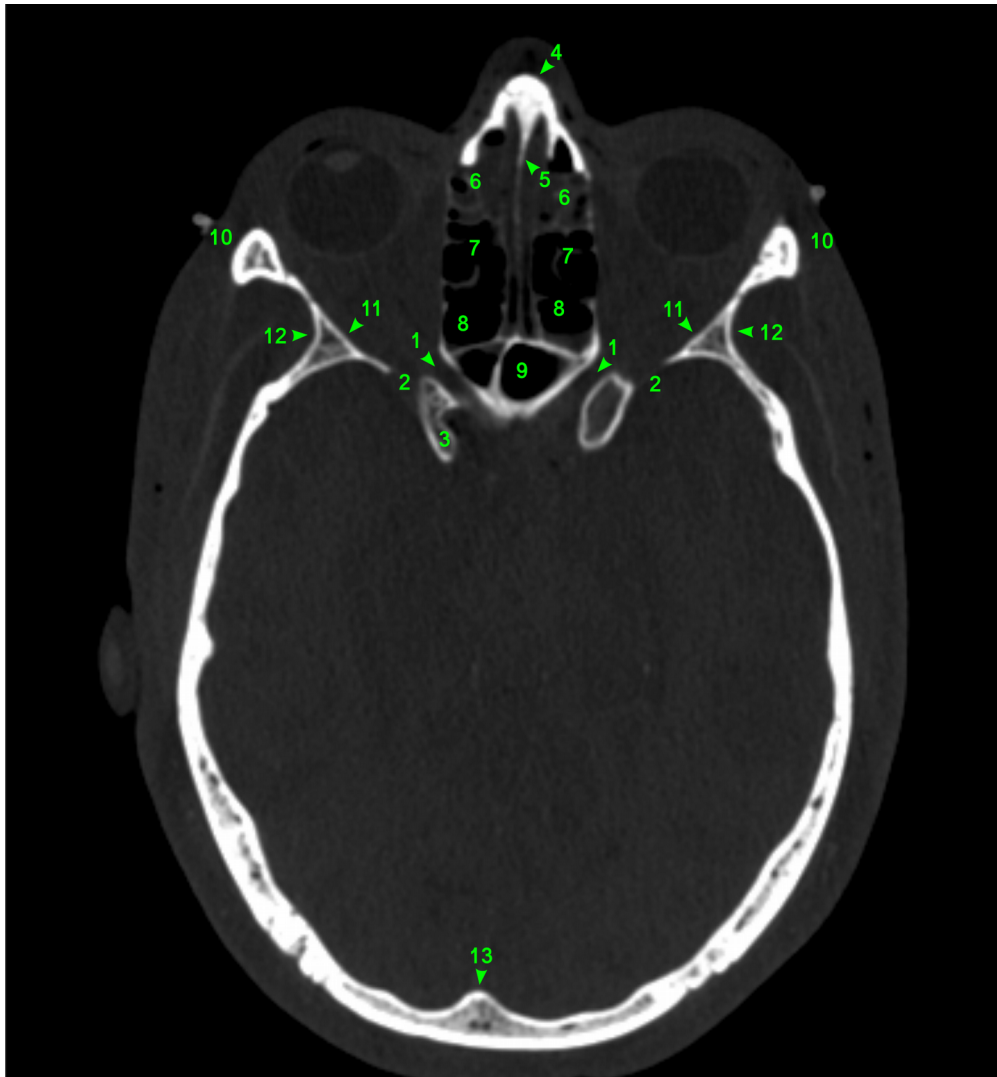
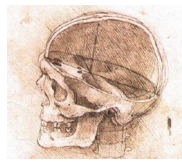
1. Barruko entzumen-meatua	11. Baraila-hobia
2. Loki-hezurraren harri itxurako zatia	12. Garezurraren erdiko hobiaren loki-hobia
3. Beheko betzulo-arteka	13. Loki-hobia
4. Masail-sinua	14. Masailalbo-arkua
5. Betzulo azpiko ildo	15. Vomer
6. Masailalbo-betzuloetako zuloa	16. Erdiko sudur-maskorra
7. Malko-sudurretako kanala	17. Erdiko sudur-meatua
8. Betzulo azpiko kanala	18. Etmoide hezurraren xafla zuta
9. Esfenoide-sinua	19. Masail-hiatoa
10. Barruko garondo-goragunea	

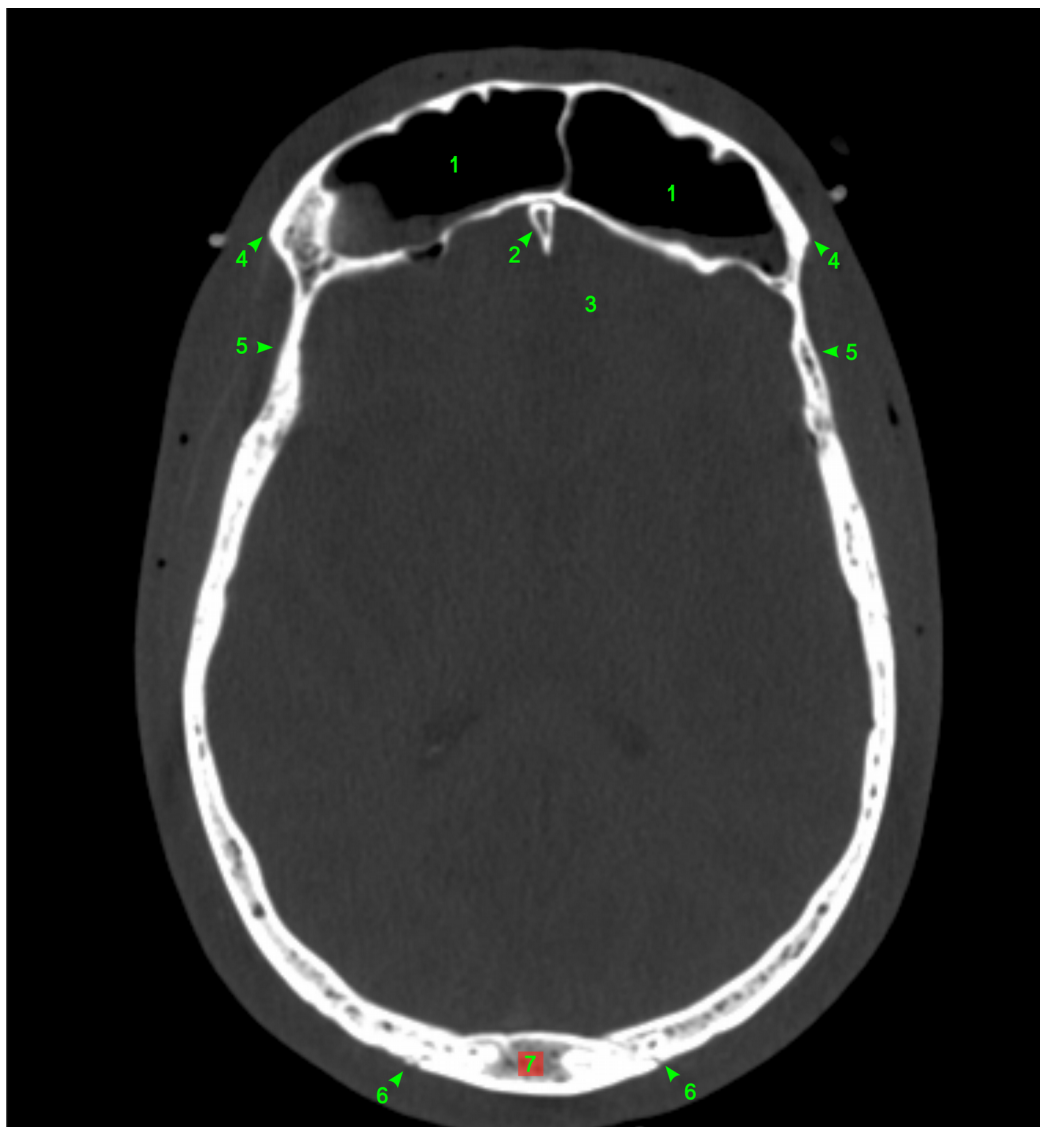
1. Barruko entzumen-meatua	9. Mastoide-gelatxoak	17. Etmoide hezurraren xafla zuta
2. Loki-hezurraren harri itxurako zatia	10. Esfenoidearen loki-aurpegia	18. Madari itxurako irekiunea
3. Karotida-kanala	11. Beheko betzulo-arteka	19. Erdiko sudur-maskorra
4. Clivus	12. Pterigoide-ahosabaietako hobia	20. Erdiko sudur-meatua
5. Erdiko garezur-hobiaren loki-hobia	13. Zulo biribila	21. Malko-sudurretako kanala
6. Loki-hobia	14. Esfenoide-sinua	22. Betzuloaren zorua
7. Masailalbo-hezurraren bekoki-irt.	15. Masail-sinua	23. Betzuloa
8. Masailalbo-arkua	16. Betzulo azpiko kanala	24. Goiko gezi-zabalg. ildo.

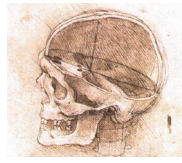
1. Hipofisi-hobia	11. Sudur-hezurra
2. Atzeko klinoide irtenguneak	12. Malko-hezurra
3. Esfenoide-sinua	13. Betzuloa
4. Aurreko etmoide-gelatxoak	14. Loki-hobia
5. Erdiko etmoide-gelatxoak	15. Masailalbo-hezuraren bekoki-irtengunea
6. Atzeko etmoide-gelatxoak	16. Masailalbo-lokietako zuloa
7. Goiko sudur-maskorra	17. Goiko betzulo-arteka
8. Etmoide-hezuraren xafla zuta	18. Etmoide hezuraren betzuloko xafla
9. Masailezuraren bekoki-irtengunea	19. Goiko gezi-zabalgunearen ildoak
10. Bekoki-hezuraren sudur-eztana	

1. Ikusmen-kanala	8. Atzeko etmoide-gelatxoak
2. Goiko betzulo-arteka	9. Esfenoide-sinua
3. Aurreko klinoide irtenguneak	10. Masailalbo-hezurraren bekoki-irtengunea
4. Sudur-hezurra	11. Hegal nagusien betzulo aldeko aurpegia
5. Etmoide hezurraren xafla zuta	12. Hegal nagusien loki aldeko aurpegia
6. Aurreko etmoide-gelatxoak	13. Goiko gezi-zabalgunearen ildoak
7. Erdiko etmoide-gelatxoak	

1. Bekoki-sinua
2. Oilar-gangarra
3. Garezurraren aurreko hobia
4. Bekoki-hezurraren loki-lerroa
5. Hegal nagusien loki aldeko aurpegia
6. Lambda itxurako jostura
7. Garondo-hezurra

Garezurraren Anatomia

OCW UPV/EHU 2017

Lan hau Creative Commons-en Nazioarteko 4.0 lizentziaren mendeko Azterketa-Ez komertzial-Partekatu lizentziaren mende dago. Lizentzia horren kopia ikusteko, sartu https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.es_ES/ helbidean.